

Štátne hranice Slovenskej republiky od roku 1993 po súčasnosť

*Medzinárodná konferencia k vývoju územnosprávneho
členenia a štátnych hraníc pri príležitosti 100. výročia
vzniku Československej republiky*

Bratislava, 18. – 19. október 2018

Ing. Peter Šlahor, MV SR

Vznik Slovenskej republiky a jej štátnych hraníc

- 17. júl 1992** – Deklarácia SNR o zvrchovanosti Slovenskej republiky
- 1. september 1992** – prijatie Ústavy Slovenskej republiky v SNR
- 29. október 1992** – podpísanie Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o generálnom vymedzení spoločných štátnych hraníc
- 31. december 1992** – zaniká Česká a Slovenská Federatívna Republika
- 1. január 1993** – vznik samostatnej Slovenskej republiky

Slovenská republika na základe sukcesie do medzinárodných zmlúv prevzala po zaniknutej ČSFR všetky záväzky, pokiaľ sa týkali územia SR. Tým boli určené a v podstate aj vyznačené štátne hranice SR okrem slovensko-českej, ktorá bola síce určená de iure v zmysle Zmluvy o generálnom vymedzení, ale ktorú bolo potrebné vytýčiť, vyznačiť a zdokumentovať.

Štátne hranice SR (v km):

slovensko-česká – 251,8

slovensko-ukrajinská – 97,8

slovensko-rakúska – 106,7

slovensko-poľská – 541,1

slovensko-maďarská – 654,8

SPOLU – 1652,2 km

Priority v oblasti správy štátnych hraníc po vzniku SR

1. Vybudovať na MV SR funkčný hraničný aparát a zriadiť hraničné komisie
2. Prevziať a naštudovať hraničné dokumenty delimitované z Prahy
3. Priebežne nadviazať na práce a úlohy začaté v rámci ČSFR
4. Označiť postupne všetky hraničné znaky iniciálou „S“ namiesto „CS“
5. Vytýčiť, vyznačiť, zamerať a zdokumentovať slovensko-českú hranicu

1996 Zmeny priebehu slovensko-českej štátnej hranice

V rámci rozhraničovacieho procesu slovensko-českej štátnej hranice bolo postupne navrhnutých celkovo 18 zmien priebehu hraničnej čiary oproti priebehu stanovenému v zmluve o generálnom vymedzení z roku 1992 (de facto územnosprávna hranica medzi federatívnymi republikami). Vo väčšine prípadov išlo o menšie technické zmeny uľahčujúce režim na hranici.

Markantnejšie úpravy boli vykonané na rieke Morava presunutím hraničnej čiary z bývalého meandrujúceho koryta do vyregulovaného toku, ďalej zmena hranice v prospech Slovenskej republiky v osade U Sabotov (Vrbovce), v prospech Českej republiky v osade Sidónia a v lokalite kompenzačnej plochy Kamenné vráta (Stará Myjava).

Zmeny hranice sú zaznamenané v Dokumentácii zmien priebehu slovensko-českej štátnej hranice, ktorá tvorí prílohu Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o spoločnej štátnej hranici, podpísanej 4. januára 1996 v Židlochoviciach.

1997 Zmeny priebehu slovensko-maďarskej štátnej hranice

Zmluva medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou o zmenách priebehu štátnej hranice po vodohospodárskych úpravách vykonaných na hraničných riekach Ipeľ, Slaná a Roňava, podpísaná 21. 04. 1997 v Bratislave definuje zmeny hranice, ktorých celková bilancia oddelených plôch predstavuje 209,4ha.

Nie všetky vodohospodárske úpravy Ipľa sa však do tejto zmluvy premietli. Podklady k zmluve boli pripravené ešte pred vznikom Slovenskej republiky a niektoré úseky Ipľa v tom čase neboli technicky alebo dokumentačne dotiahnuté. Túto úlohu bolo potrebné riešiť následne.

2002 Zmeny priebehu slovensko-poľskej štátnej hranice

V rokoch 1994-1998 bolo realizované prvé spoločné preskúšanie, v rámci ktorého bola kontrolne geodeticky premeraná celá štátna hranica, zabezpečená oprava hraničných znakov a vyhotovená nová hraničná dokumentácia. V snahe o jednoznačné vyznačenie hraničnej čiary a zreteľný priebeh hranice v teréne boli navrhnuté 3 zmeny štátnej hranice malého charakteru, s celkovou výmerou 0,3ha. Štátna hranica sa menila v Duklianskom priesmyku z dôvodu premiestnenia spoločnej hraničnej cesty v blízkosti vyhliadkovej veže, ďalej na dvoch ostrovoch v Dunajci v dôsledku erózie brehov, a napokon pri obci Skalité z dôvodu potreby úpravy cesty ako hraničnej (využívaná subjektmi oboch štátov).

Keďže nová hraničná dokumentácia mala nahradiť pôvodné hraničné dokumenty z rokov 1958 a 1983, bolo potrebné o jej schválení uzatvoriť medzištátnu zmluvu. Z praktických dôvodov boli do tejto zmluvy včlenené navrhované zmeny priebehu štátnej hranice. Zmluva medzi Slovenskou republikou a Poľskou republikou o zmenách priebehu štátnej hranice a schválení hraničnej dokumentácie bola podpísaná 29. 07. 2002 v Starej Ľubovni. Jej prílohou je nová Hraničná dokumentácia a Dokumentácia zmien priebehu štátnej hranice.

Pripravované zmeny slovensko-maďarskej štátnej hranice

Pripravované zmeny štátnej hranice sú inkorporované do návrhu Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Maďarskom o štátnej hranici, podpísanej 25. 01. 2016 v Amsterdame (zmluva zatiaľ nenadobudla platnosť).

Hranica podstúpi zmeny priebehu na ďalších regulovaných úsekoch rieky Ipeľ, ktoré neboli zahrnuté do predchádzajúcej “Zmluvy Ipeľ, Slaná, Roňava”, ďalej v okolí Šiah na dvoch kompenzačných plochách a napokon v katastri obce Šiatorská Bukovinka z dôvodu výstavby kanalizácie v obci Salgótarján-Somoskőújfalú. Celková výmera oddelených plôch od SR je 17,8ha a rovnako tak od Maďarska. (Zmeny štátnej hranice nadobudnú platnosť súčasne s nadobudnutím platnosti hore uvedenej zmluvy).

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ!

Ing. Peter Šlahor, odbor správy štátnych hraníc MV SR, peter.slahor2@minv.sk